

POSTANOWIENIE

Dnia 8 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **I. B.**

skazanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 8 września 2016 r.

wniosku obrońcy skazanego I.B. o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II AKa (...)

zmieniającym w części wyrok Sądu Okręgowego w B.

z dnia 16 września 2014 r., sygn. akt III K (...)

na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a i b k.p.k. a contrario

postanowił:

1. wniosek oddalić;

2. obciążyć wnioskodawcę I.B. kosztami sądowymi postępowania wznowieniowego, w tym zasądzić od wnioskodawcy na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) zł tytułem wydatków za to postępowanie.

UZASADNIENIE

Wskazany powyżej wyrok z dnia 16 września 2014 r., sygn. akt III K (...) Sąd Okręgowy w B. uznał I. B. za winnego tego, że wraz z D. N., A. T., A. O. i K. H., w okresie od dnia 5 lutego 2012 r. do dnia 2 czerwca 2012 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu, w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry

powziętego celu zaboru gazu propan-butan pięciokrotnie dokonali jego kradzieży na szkodę O. sp. z o.o. w P. w łącznej ilości około 100.400 kg łącznej jego wartości wynoszącej około 277.465,43 zł. co stanowi mienie znacznej wartości w ten sposób, że D. N. polecał swemu podwładnemu - kierowcy Terminalu Paliw Płynnych tej spółki w S. A. T. napełnienie przesłanej przez I. B., a kierowanej przez K. H., cysterny, którą następnie pracownik terminalu A. O. na polecenie A. T., po godzinie pracy i poza ewidencją terminalu, tankował gazem oraz sporządzał nierzetelne kwity wagowe umożliwiające kierowcy cysterny opuszczenie terminalu, tj. czynu z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 33 § 2 k.k. wymierzył I.B. karę 4 lat pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 40 zł. oraz na podstawie art. 46 § 1 k.k. nałożył obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę solidarnie z pozostałymi skazanymi na rzecz O. sp. z o.o. z/s w P. kwoty 262.465,43 zł.

Po rozpoznaniu wniesionych od tego wyroku przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego i obrońców oskarżonych apelacji Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 5 marca 2015 r., sygn. akt II AKa (...) zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował określenie „około” odnoszące się do ilości łącznej skradzionego gazu, jak i poszczególnych kradzieży oraz jego wartości, złagodził orzeczone kary pozbawienia wolności wobec wszystkich oskarżonych do 3 lat i w pozostałej części wyrok ten utrzymał w mocy.

W dniu 1 czerwca 2016 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego I. B. o wznowienie postępowania w powyżej wskazanej sprawie. Jako jego podstawę prawną obrońca wskazał przepisy art. 540§1 pkt 2 ppkt a k.p.k. oraz art. 544 § 1 k.p.k.

Obrońca skazanego podniósł, że po uprawomocnieniu się wspomnianego orzeczenia ujawnili się świadkowie, w głównej mierze pracownicy pokrzywdzonej spółki, „którzy posiadają wiedzę ma temat organizacji i realizacji nielegalnego procederu kradzieży gazu z terminalu w S. zarzucanego skazanemu, zwłaszcza wiedzę w zakresie podziału obowiązków oraz ról jakie przypadły poszczególnym osobom”. Świadkowie ci byli wskazani w akcie oskarżenia, ale nie zostali przesłuchani, bo ani sąd, ani skazany nie mieli informacji o źródle i zakresie ich

wiedzy. Dalej obrońca podniósł, że skazany uzyskał od byłych pracowników O.: T.W., D. W. i J. F. informacje na temat procedury kradzieży gazu, kto miał go organizować, realizować oraz nadzorować, co ma „istotne znaczenie dla oceny przypisanej skazanemu przez Sąd I instancji wiodącej roli organizatora, podczas gdy osobą tą był nie postawiony w tej sprawie w stan oskarżenia A. H.”.

Obrońca podniósł, iż skazany złożył – wobec powyższego – zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa przez A. H. w Prokuraturze Rejonowej w S., które zostało zarejestrowane pod sygn. Ds. (...).

Mając to wszystko na uwadze obrońca skazanego wniósł o wznowienie postępowania, „co mogłoby doprowadzić do pociągnięcia do odpowiedzialności rzeczywistego sprawcę zarzucanego I. B. przestępstwa”. Domagał się uchylenia wyroków obydwu sądów orzekających w sprawie I. B. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w B. do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na ten wniosek o wznowienie postępowania obrońcy skazanego prokurator Prokuratury Krajowej postulował jego oddalenie, podnosząc, iż brak jest podstaw do uznania, że we wniosku przedstawiono rzeczywiście „nowe” dowody przemawiające za jego zasadnością.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek jest bezzasadny

Nie ulega wątpliwości, iż w postępowaniu o wznowienie postępowania ciężar uprawdopodobnienia podstaw do wznowienia spoczywa na wnioskodawcy. Nie działa bowiem w tym postępowaniu zasada domniemania niewinności, bo ta została jednak obalona prawomocnym wyrokiem skazującym. Stąd też w postępowaniu o wznowienie postępowania, jako odnoszącym się do prawomocnych i podlegających wykonaniu orzeczeń korzystających z domniemania prawidłowości, to na wnioskodawcy spoczywa obowiązek dowodzenia okoliczności, które – w jego ocenie – to domniemanie prawidłowości wydanego wobec niego wyroku skazującego mogą obalić. Takie przekonanie wielokrotnie wyrażał w licznych orzeczeniach Sąd Najwyższy wprost wskazując, że to skazany, w razie powoływania się na podstawę *de novis*, obarczony jest ciężarem uprawdopodobnienia zasadności wniosku o wznowienie postępowania, skoro wcześniej prawomocnym wyrokiem skazującym obalone zostało

domniemanie jego niewinności. Nie wystarczy zatem samo powoływanie się przez autora wniosku na nowy fakt, czy dowód, ale powinien on przedstawić co najmniej tzw. dowód swobodny (np. pisemne oświadczenie określonej osoby) świadczący o błędności skazania (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 19 kwietnia 2007 r., II KO 60/06, OSNwSK 2007, poz. 875 ; 15 kwietnia 2008 r., II KO 84/07, LEX nr 393907).

Tymczasem w rozpoznawanej sprawie wnioskodawca tego wymogu w ogóle nie spełnił. Nie tylko w żaden sposób nie uprawdopodobnił tego, że wskazane przez niego osoby mogą posiadać wiedzę świadczącą o błędności skazania I.B. za przypisane mu przestępstwo, ale nawet nie wnioskował o to, by te osoby przesłuchać. Nadto przytoczone we wniosku okoliczności, o których wiedzę miałyby te osoby posiadać, są na tyle ogólne i niekonkretne (z punktu widzenia wymogów odnoszących się do przywołanej we wniosku podstawy wznowienia), iż żadną miarą w oparciu o to nie jest możliwe stwierdzenie, że rzeczywiście osoby te mogą posiadać wiedzę wystarczającą do obalenia domniemania prawidłowości wyroku skazującego wydanego wobec I.B. W tym miejscu należy też przypomnieć, iż przez „nowe fakty i dowody”, w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 lit. a, b i c, należy przyjmować tylko takie nowe fakty lub dowody, które wskazują na zaistnienie określonej pomyłki sądowej. Nowe fakty lub dowody powinny zatem wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo uniewinnienia skazanego po wznowieniu postępowania albo skazania go za przestępstwo zagrożone karą łagodniejszą albo wymierzenia łagodniejszej kary z uwagi na nieuwzględnienie poprzednio przyjętych okoliczności zobowiązujących do jej nadzwyczajnego złagodzenia, albo pominięcia jako błędnie przyjętych okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary. W świetle powyższych stwierdzeń nie ulega zatem wątpliwości, że „nowe fakty lub dowody” tylko wtedy będą podstawą wznowienia postępowania, gdy wskazują na poważne niebezpieczeństwo błędności prawomocnego wyroku skazującego, który w tym postępowaniu zapadł.

Tymczasem już sama treść przedmiotowego wniosku o wznowienie (niezależnie od przedstawionych powyżej uwag) nie pozwala wnioskować o tym, iż tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszym postępowaniu wznowieniowym. Jest to tym bardziej oczywiste, gdy się oceni wskazane we wniosku okoliczności w

kontekście tych ustaleń faktycznych, które odnośnie sprawstwa skazanego przypisanego mu przestępstwa poczyniono w postępowaniu pierwotnym, i dowodów, w oparciu o które je wówczas poczyniono (k. 2870 – 2895 oraz k. 3024 – 3034 akt III K [...]).

Nadto zauważyć należy, iż Sąd Okręgowy faktycznie uznał wiodącą rolę skazanego w tym przestępstwie, ale wywiódł to z faktu, iż „działania skazanego stanowiły dopełnienie zachowań D. N. , poprzez to, że skazany zapewnił możliwość wywozu i transportu skradzionego gazu oraz jego zbytu” (k. 2894 v w/w akt). To, że – jak podniesiono we wniosku – D. N. spotykał się z A. H. w celu ustalenia cen i ilości dostaw kradzionego gazu z terminalu (o czym miał wiedzieć D. W.), nie wystarczy do uznania błędności oceny i rozstrzygnięcia Sądu odnośnie roli i udziału w przestępczym charakterze samego skazanego, a tym samym pozwala w sposób uprawniony przyjąć, że skazany pełnił inną rolę niż ta, którą mu przypisano w prawomocnym wyroku.

Również przywołana we wniosku sprawa Ds (...) Prokuratury Rejonowej w S. – z racji na przedmiot toczącego się w niej postępowania i sposób oraz czas jego zakończenia (por. pismo z dnia 20 lipca 2016 r. k. 13v akt SN) – także nie mogła dowodzić wysokiego prawdopodobieństwa błędności wyroku skazującego, będącego przedmiotem przedmiotowego wniosku o wznowienie, i to niezależnie od tego, iż w tymże wniosku w ogóle zaniechano wskazania okoliczności, które z tego dowodu miałyby wynikać, i nie określono charakteru ich znaczenia dla oceny przedmiotowego wniosku.

Wszystkie wskazane zaszłości implikowały uznanie bezzasadności wniesionego przez obrońcę skazanego wniosku o wznowienie, a tym samym i jego oddalenie.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 639 k.p.k.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak wyżej.